

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Questio quarta. Vtrum Deus potuerit facere aliquid melius beata Virgine
vel Christi humanitate & vtrum modo possit quicquid vnquam potuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

vnum loquendo formaliter de ipsa proportione non de proportionatis, & aequè bona est proportio duorum hominum ad vnum, sicut decem ad quinque: sed non video quod bonitas ordinis partium vniuersi consistat in tali proportione, aut eam requirat, nisi quod forte progressus specierum, quantum ad formas specificas est aliquo modo sicut progressus numerorum, & hæc meliorari non potest, ut dictum fuit. sed in cæteris perfectionibus accidentalibus non est facile assignare aliquam proportionem mathematicam, neque duplicem, neque sequentialem, aut quamcumque aliam: & si in aliquibus sic accidit: consistit ergo bonitas ordinis partium vniuersi in proportione naturali secundum quam vnum natum est agere & aliud pati: vnum conferuare & aliud conferuari, & sic de cæteris: & hæc proportio recipitur magis & minus, & potest meliorari et deteriorari cum non consistat in indiuisibili.

Not. 4.

17 Ad primum argumentum patet responsio ex prædictis.

18 Ad secundum dicendum quod bonitas eorum quæ sunt ad finem pensatur non solum ex fine, quia bonus, sed ex efficacia assequendi finem: & licet finis extrinsecus vniuersi non possit meliorari, res tamen creatæ possunt ipsius efficacia assequi, ut declaratum fuit, & quo ad hoc possent meliorari, & in ipsis vniuersum.

Not. 13.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum deus poterit facere aliquid melius beata virgine: & vtrum deus poterit facere aliquid melius humanitate Christi: & vtrum deus modo possit quicquid vnquam potuit.

Thom. ibidem ad quartum.

CONSVETIT autem queri, vtrum deus poterit facere aliquid melius beata virgine: & vtrum deus poterit facere aliquid melius humanitate Christi: & vtrum modo possit quicquid vnquam potuit.

Quantum ad primum dicendum quod deus potuit facere & fecit aliquid melius beata virgine, & quantum ad gradum naturæ, ut angelum, & quantum ad dona gratiæ, ut humanitatem Christi: non potuit tamen facere quod ipsa vel alia esset mater melioris filii quo ad suppositum, quia de natura statim dicitur.

2 Quantum ad secundum dicendum quod deus potuit facere, & fecit aliquid melius humanitate Christi quantum ad gradum naturæ (scilicet angelum) & quantum ad dona gratiæ gratis datæ, ipsammet meliorauit in resurrectione Christi quantum ad corpus, & quantum ad animam secundum inferiores vires, sed nec ipsam, nec aliam naturam potuit vnire meliori supposito, propter quod gratia vniuersi illius humanitatis fuit tanta quod maior ea esse non potest.

3 Quantum ad tertium, scilicet vtrum deus nunc possit quicquid olim potuit, dicendum quod ad hoc quod agens possit aliquid facere requiruntur duo. Vnum ex parte agentis, scilicet quod habeat potentiam actiuam, & aliud ex parte effectus, scilicet quod subit potentia passiuæ positiuæ, si sit agens requirens materiam vel potentiam non includens repugnantiam ad esse, si agens non requirat materiam, ut est deus.

4 Ad propositum ergo dicendum quod hoc quod deus non possit nunc facere quod olim potuit, non potest esse ex defectu potentie ex parte agentis, quia eadem potentia & aequè perfecta quæ ab æterno fuit in deo adhuc est & semper erit in eo, nec ex defectu potentie passiuæ positiuæ, quia deus non necessario talem requirit, si ergo deus non possit nunc quicquid olim potuit, hoc est solum, quia illud quod olim habuit rationem possibilis non implicat contradictionem, vel repugnantiam ad esse, nunc habet rationem possibilis, quia talem repugnantiam vel contradictionem implicat, sicut me non legere modo dum lego implicat contradictionem, & ideo non potest fieri a deo: prius tamen, antequam legerem potuit deus facere quod modo non legerem, quia hoc non implicabat contradictionem, potentia tamen eadem manet in deo, manente, vel mutato possibili, & sic deus potuit olim aliquid facere, quæ modo non potest, non propter amissionem alicuius potentie, sed propter mutationem possibilis ad impossibile.

Sententia. XLV. distinctionis in generali & speciali.

Am de voluntate dei. Superius determinauit Magister de scientia & potentia dei, hic determinat de voluntate. Et diuiditur in partes tres. Primo enim determinat de voluntate diuina. Secundo de eius impletione. Tertio de conformitate voluntatis nostræ ad ipsam. Secunda incipit in principio. 16. dist. ibi, Hic oritur quaestio. Tertia in principio. 48. ibi, Sciendum quoque. Prima pars est principalis lectionis. Et diuiditur in partes tres. Primo determinat de voluntate dei in se. Secundo de voluntatis causalitate respectu creaturarum. Tertio comparat multitudinem voluntatis quantum ad acceptionem nominis. Secunda ibi, Hoc itaque summè. Tertia ibi, Hoc non est prætermittendum. Hæc est sententia lectionis in generaliter.

2 IN speciali verò sic procedit, & proponit primo quod voluntas dei idem est quod diuina essentia differens ab ipsa solum ratione sicut & scientia, propter quam diuersitatem attribuntur voluntati dei quæ non attribuntur scientiæ dei. Postea dicit quod voluntatis dei causa non est querenda, quia sic ipsa non esset causa prima & haberet aliquid maius se, est enim causa vniuersalis omnium quæ sunt, non solum secundum cursum naturæ, sed supernaturaliter. Postea dicit quod voluntas dei multipliciter nominatur, & aliquando accipitur proprie secundum quod ipsa est diuina essentia, aliquando verò pro precepto, prohibitione, & consilio, permissione, & operatione voluntatis diuinæ, quæ omnia dicuntur voluntas dei, quia sunt signa voluntatis, non tamen illa sunt signa quod deus omnia illa velit fieri, & subdit quod prima voluntas dicitur voluntas simpliciter, alia voluntates dicitur voluntates signi, & differunt in hoc quod voluntas beneplaciti est æterna, reliquæ verò sunt temporales. Item voluntas beneplaciti semper impletur, reliquæ verò non. Et in hoc terminatur sententia lectionis in speciali.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum deus velit alia à se.

Thom. 1. q. 19. ar. 2.

Circa distinctionem istam primo queritur, vtrum deus velit alia à se. Et videtur quod non, quia cuiusque volenti sufficit aliquid volitum, tale nihil vult præter illud, sed deo sufficit sua bonitas. (Alioquin fuisset indigens ante mundi creationem,) ergo deus nihil vult aliud à se.

2 Item omnis actus voluntatis est desiderium, vel delectatio, sed nullum istorum potest habere deus respectu creature, ergo &c. Maior patet, quia desiderium est rei non habite, delectatio autem rei habite, oportet autem rem volitam esse habitam vel non habitam, quare respectu eius necessarium est actum voluntatis esse desiderium, vel delectationem. Minor probatur, quia desiderium rei non habite penam habet quæ non potest esse in deo: delectatio autem rei de nouo habitæ noua est, quæ etiam non potest esse in deo, ergo &c.

3 IN CONTRARIUM est quod dicitur Sap. 10 Diligere omnia quæ sunt, & nihil odisti eorum quæ fecisti, diligere autem est actus voluntatis, ergo deus vult alia à se, ea scilicet quæ fecit.

4 RESPONSIO. Quæstio ista vnum supponit (scilicet quod in deo sit voluntas) & aliud querit, scilicet vtrum deus velit se solum, an & alia à se.

5 Quantum ad primum patet faciliter voluntatem esse in deo. Primo, quia illud quod pertinet ad perfectionem, & integritatem naturæ intellectualis est deo attribuendum, sed voluntas pertinet ad perfectionem & integritatem naturæ intellectualis, ergo &c. Minor probatur, quia sicut ad perfectionem & integritatem naturæ non cognoscentis pertinet appetitus, qui dicitur naturalis, & ad perfectionem naturæ sensitivæ pertinet appetitus sensitivus, sic ad perfectionem naturæ intellectualis pertinet appetitus intellectualis, qui dicitur voluntas. Secundo, quia felicitas perfecta non est sine delectatione (ut habetur ex 1. & 4. Ethic.) sed omnes consentunt deum esse felicissimum, ergo in deo est delectatio, sed hæc in ipso est actus voluntatis cum in eo esse non possit actus appetitus sensitivus, ergo &c.

Tho. ar. 2.

